

Radboud Universiteit

Katholiek Documentatie Centrum

[Katholiek Documentatie Centrum](#) > [Over het KDC](#) > [Archief](#) > [Over de archieven](#) > [Kerkelijk en godsdienstig leven](#) > [Verzamelingen van instellingen](#) > Kleinseminarie Beekvliet, Sint Michielsgestel

Kleinseminarie Beekvliet, Sint Michielsgestel

Archiefnummer: 508

Archiefnaam: BSB

Sector: [Kerkelijk en godsdienstig leven](http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/) (http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/)

Soort archief: Verzameling van instelling

Datering: 1733-1969

De verzameling betreft handschriften, veelal ten behoeve van het onderwijs.

[Plaatsingslijst \(pdf, 44 kB\)](#) ([publish/pages/642673/bsb.pdf](#))

Ten geleide

Kleinseminarie Beekvliet, Sint Michielsgestel (1733-1969)

Vanouds kregen de priesters in het bisdom Luik, waarvan het gebied van het latere bisdom 's Hertogenbosch een deel was, hun vooropleiding aan de Latijnse Scholen die o.m. bestonden in alle steden met kannunikencolleges. In 1815 werden deze scholen erkend door de regering van het Koninkrijk, de diploma's gaven toegang tot de universiteit.

De stichting van kleinseminaries in de 19^e eeuw was een verdedigende reactie na een tijd met meer openheid. Angst voor een vijandige wereld, afscherming tegen wereldse invloeden, "strijd tegen de geest der eeuw" vormden de achtergrond. Het leidde tot isolatie van de ontwikkelingen in het onderwijs. In zijn rede bij het 150-jarig bestaan toonde prof. L.J. Rogier dan ook begrip voor de sluiting van Beekvliet door de koning in 1825. [Zie over de geschiedenis van de kleinseminaries ook de KDC-archivalia van [C.R.A. van Bommel](http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archivalia_van_0/archivalia/bommel/) (http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archivalia_van_0/archivalia/bommel/)]

1 of 2 Het kleinseminarie Veebeek bij Berlicum werd gesticht op 15 april 1815 door Anthonius van Gils, die leerling was geweest van de Latijnse school in Turnhout. In 1817 verhuisde het naar het nieuwe gebouw in Beekvliet. Het grootseminarie Herlaer werd ook door Van Gils gesticht. Hoewel het onderwijs op Beekvliet dicht bij dat op de Latijnse scholen stond, 7/12/16, 9:28 PM

wordt het seminarie niet door de Staat erkend. Als gevolg van conflicten met de liberale partij over de positie van de archieven/... bijzondere scholen werd het van 1825 tot 1829 door koning Willem I gesloten. Na de heropening begon de bloei van de school, met het ontstaan van eigen tradities, uitbreiding, tuinaanleg etc. In 1865 had het al 1685 leerlingen gehad. [Zie ook het KDC-archief van een van de leraren in de 19e eeuw: [J. CUSTIS](http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archivalia_van_0/archivalia/custis/) (http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archivalia_van_0/archivalia/custis/).]

In de 20^e eeuw bleef de isolatie bestaan. Het reglement van 1914 zegt: "De leerlingen zullen zonder verlof niemand aanspreken ... zij zonderen zich niet af, maar gaan drie aan drie of vier aan vier ordelijk achter elkander. Zij zullen in geen huis noch herberg gaan." Zo werden de priestertjes-in-spe "beveiligd tegen de gevaren der wereld" (Mgr. Diepen) en voorgekneed voor het grootseminarie.

Tot 1915 gaf Beekvliet humaniora-onderwijs aan 4022 studenten, waarvan er 1601 priester, diaken of subdiaken werden. Tien latere bisschoppen begonnen hun opleiding hier. Bij het 150-jarig bestaan hadden in totaal 8000 studenten op Beekvliet gestudeerd. In 1922 werd door bisschop Diepen het lesprogramma aangepast aan de erkende gymnasia.

De Duitse bezetter vorderde de gebouwen in 1940 en vanaf 1942 werd het gebruikt als gijzelaarskamp. De contacten die hier ontstonden tussen de 1274 gijzelaars uit alle geledingen van de bevolking werkten door in de na-oorlogse geschiedenis van Nederland.

De studenten werden ondergebracht in o.m. Herlaer en het Doveninstituut St. Michielsgestel. Juist door de oorlogsomstandigheden kregen ze meer vrijheid en kwamen ze in contact met de wereld. Na de oorlog kende het seminarie nog een bloeiperiode, maar de strenge regels van voor de oorlog werkten niet meer, niemand wilde het oude Beekvliet terug. Minder studenten werden priester. De kwaliteit van het onderwijs nam toe en in 1955 werd het erkend door het Rijk. Het was toen een open gymnasium geworden, ook toegankelijk voor meisjes. Maar de veranderingen in kerk en maatschappij gingen door en in 1969 werden geen interne leerlingen meer aangenomen. Het seminarie werd gesloten op 1 augustus 1972. Het Natuurhistorisch Museum Beekvliet, door leraar Willem Knippenberg ingericht, moest door hemzelf ontmanteld worden, evenals het Bischoppelijk Museum, dat hij op Beekvliet beheerde en de schoolbibliotheek. (Zie ook het KDC-archief van [W.H.T. Knippenberg](http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archieven_van_0/personen/knippenberg/) (http://www.ru.nl/kdc/over_het_kdc/archief/over_de_archieven/kerkelijk_en/archieven_van_0/personen/knippenberg/).)

Enkele jaren was het hoofdgebouw in gebruik als huisvesting van 50 gezinnen van javaanse Surinamers. Ooit als arbeidskrachten van Oost- naar West-Indië gebracht, nu gebruikmakend van het recht in Nederland te wonen. In 1977 werden de gebouwen overgenomen door de gemeente. Uiteindelijk bleef alleen het hoofdgebouw overeind.

Bron: KDC-knipselcollectie

Literatuur van en over het [Kleinseminarie] Beekvliet, [Sint Michielsgestel] kunt u vinden in [RUQuest](https://ru.on.worldcat.org/discovery) (<https://ru.on.worldcat.org/discovery>) en [Picarta](http://picarta.pica.nl/DB=2.41/LNG=NE/) (<http://picarta.pica.nl/DB=2.41/LNG=NE/>).

- Bibliografie in Bibliografieën Katholiek Documentatie Centrum.

KDC - Knipselcollectie

De knipselcollectie bevat naast knipsels uit dag- en weekbladen diverse andere vormen van min of meer losbladige informatie, zoals persberichten van het Algemeen Nederlands Persbureau (ANP), overlijdensberichten, fotokopieën uit bio- en bibliografische naslagwerken enz. De knipsels over Seminarie * Nederland * Beekvliet zijn beschikbaar in de studiezaal van het KDC.

KDC - Beeld en Geluid

De collectie Beeld en geluid kunt u doorzoeken via de [Catalogus van het KDC](http://kdc-opac.hosting.ru.nl/) (<http://kdc-opac.hosting.ru.nl/>). Door te zoeken op 'Beekvliet' vindt u het bedoelde materiaal.

Radboud Universiteit Comeniuslaan 4 6525 HP Nijmegen Telefoon: (024) 361 61 61 © 2014 Radboud Universiteit

[Terug naar boven](#)